

KWK Wawel

Historia

Zakład górniczy działający na terenie miasta Ruda Śląska (dzielnice Ruda, Orzegów, Godula, Nowy Bytom i Chebzie). Pierwsze wzmianki o wydobywaniu węgla na terenach kopalni „Wawel” pochodzą z lat 1650-1670. Z biegiem lat powstawało na tym obszarze wiele kopalń, które następnie łączono w większe zakłady. Do roku 1921 na obszarze byłej kopalni „Wawel” istniały cztery odrębne kopalnie o nazwach: „Brandenburg”, „Hrabia Franciszek”, „Wolfgang” i „Paulus”. W 1936 roku wydrążono przekop przez uskok Katarzyna, łącząc w ten sposób kopalnię „Wawel” z kopalnią „Walenty” w jeden organizm noszący nazwę „Walenty-Wawel”. Z dniem 1.01.1971 r. nastąpiło przyłączenie zakładu „Paweł” do kopalni „Walenty-Wawel” i w ten sposób powstała kopalnia o nazwie „Wawel”. Na podstawie decyzji Ministra Handlu i Przemysłu w roku 1995 KWK „Wawel” postawiono w stan likwidacji poprzez połączenie z KWK Pokój.

Geologia

W budowie geologicznej udział biorą utwory czwartorzędu oraz karbonu. Obszar kopalni położony jest na elemencie tektonicznym zwanym niecka Rudy. W tym rejonie złożę obejmuje oś niecki rudzkiej oraz część skrzydła wschodniego i zachodniego. Oś niecki rudzkiej ma kierunek NNE-SSW i zanurza się w kierunku SSW pod kątem $0^{\circ}\div 4^{\circ}$. Rozciągłość warstw w części zachodniej obszaru górniczego ma kierunek NE-SW z upadem na SE, a w części wschodniej obszaru górniczego NW-SE z upadem na SW. Kąt nachylenia warstw mieści się w granicach $3^{\circ}\div 10^{\circ}$ i tylko sporadycznie w rejonie uskoku Saara przekracza 10° . Występujące w złożu uskoki mają różny kierunek biegu i bardzo dużą rozpiętość wielkości zrzutu, od kilku do 120 metrów. Wiele uskoców ma charakter nożycowy, wykazując zmianę amplitudy zrzutu wzdłuż biegu uskoku. Stwierdzono również zmiany wielkości zrzutu uskoców wraz z głębokością.

Główne uskoki to:

- Katarzyna - przecinający złożę w części południowej i wschodniej obszaru o bardzo zmiennym kierunku biegu i wielkości zrzutu. Przebieg tego uskoku w południowej części obszaru górniczego ma kierunek S-N a wielkość zrzutu $2\div 30$ m na E, natomiast w rejonie szybu Powietrznego III w środkowej części obszaru górniczego zmienia kierunek o 90° i przyjmuje bieg W-E zrzucając o $45\div 50$ m skrzydło południowe, by dalej na wschód w rejonie zlikwidowanych szybów Paweł zmienić ponownie bieg na kierunek SSW-NNE, przy wielkości zrzutu $10\div 35$ m na SSE.
- Saara – największy uskok, który występuje w części południowej tego obszaru i posiada bieg zbliżony do kierunku równoleżnikowego. Uskok ten obniża skrzydło południowe o około $100\div 120$ m pod kątem nachylenia $50\div 60^{\circ}$. W części północnej obszaru górniczego występują dwa uskoki o kierunku biegu SW-NE i zrzutach $5\div 15$ m w kierunku SE.

Górnictwo

Na obszarze kopalni eksploatowano pokłady. 405, 406, 407, 410, 411, 413, 414, 415, 416, (warstwy rudzkie) 501, 502, 504, 506, 507, 509, 510, (warstwy siodłowe) 610, 613, 620 (warstwy porębskie) w strefie od 0 do około 800 m. Grubość eksploatowanych warstw wahała się w granicach od metra (502, 620) do 7,5 m (510).

Zagrożenia zapadliskowe

Występują na większości obszaru za wyjątkiem części południowej, rejonu stawu Kokotek i wschodniej części dzielnicy Godula. Związane są z płytka (do 100 m) eksploatacją pokładów 411, 413, 414, 416, 418, (warstwy rudzkie) 501 i 502 (warstwy siodłowe) przeprowadzoną w latach 1803÷1954.